

Voorstel algemeen bestuur

Onderwerp	Jaarstukken 2025
Zaaknummer	0000129457
Portefeuillehouder	G. Wolters
Vertrouwelijkheid	Openbaar

I. Voorstel

Samengevat wordt voorgesteld:

- De jaarstukken 2025 van waterschap Vechtstromen vast te stellen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording, waarmee tevens decharge wordt verleend aan het dagelijks bestuur voor het in 2025 gevoerde beheer;
- Het resultaat van de jaarrekening 2025 voor een bedrag van € 13.102.000 (positief) conform bestaand beleid als volgt te bestemmen:
 - € 500.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve Amoveren assets (zuiveringsbeheer)
 - € 20.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve innovatie ("Innovatiefonds");
 - € 230.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve PBB i.v.m. onderbesteding PBB-budgetten;
 - € 78.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling i.v.m. resultaat op de personeelskosten;
 - € 627.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve Beleidsintensivering van wege onderbesteding/extra subsidie Themaplannen;
 - € 518.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve Overlopende verplichtingen in verband met onderbesteding van diverse (project)budgetten.
 - € 9.368.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve tariefegalisatie watersysteembeheer;
 - € 1.761.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve tariefegalisatie zuiveringsbeheer.
- In te stemmen met het advies van de AB-controlecommissie met betrekking tot het verslag van bevindingen 2025 van de accountant en de voorgenomen accountantsverklaring.

II. Kernboodschap

De jaarstukken laten zien dat Vechtstromen zich positioneert als een modern en samenwerkend waterschap, dat investeert in waterkwaliteit, klimaatbestendigheid en duurzaamheid. Tegelijkertijd blijft Vechtstromen, in een steeds complexere omgeving, inzetten op financiële beheersbaarheid en betaalbaarheid.

Als volcontinue bedrijf zorgen we voor schoon, veilig en voldoende water in ons gebied. Dit doen we op onze 23 rioolwaterzuiveringen, met het beheer van ruim 3700 kilometer beken, sloten en kanalen en met alle noodzakelijke bedrijfsvoeringsondersteuning, Vierentwintig uur per dag, jaarrond.

2025: veel bereikt

We hebben het afgelopen jaar enorme stappen gezet met het uitvoeren van Kaderrichtlijn Water (KRW) maatregelen, en met de implementatie van de gedragscode soortenbescherming voor beheer en onderhoud.

Ten opzichte van voorgaande jaren is het investeringsvolume van Vechtstromen fors toegenomen; we constateren daarbij dat alle voorgenomen investeringen zijn uitgevoerd. Naast de grote versnelling op de KRW en de basis op orde brengen en houden, is in de waterketen grote vooruitgang geboekt met de uitrol van procesautomatisering en de vervanging van de elektrotechnische installaties op de zuiveringen.

De in 2025 ingestelde klimaatsubsidieregeling, voor het nemen van klimaatadaptieve maatregelen in de bebouwde omgeving bleek een succes en heeft geleid tot een duidelijke spin-off bij gemeenten.

Vechtstromen investeert veel in bestuurlijke relaties; op lokaal, provinciaal en nationaal niveau en in diverse (regionale) samenwerkingsverbanden. Op deze wijze weet Vechtstromen zich goed te positioneren en draagt het actief bij aan oplossingen voor maatschappelijke opgaven zoals de bodemdalingsproblematiek, de aanvoer van zoetwater (Eefde) en de zoektocht naar drinkwater, en de verstedelijkingsopgave (o.a. Regionale Ontwikkelstrategie (ROS) Twente).

Met de geschiktheidskaart Water en bodem sturend geeft Vechtstromen invulling aan zijn kaderstellende rol. In de routekaart duurzaamheid heeft Vechtstromen zijn doelen ten aanzien van klimaatneutraliteit en circulariteit bepaald, en een concreet realisatietempo vastgesteld.

Vechtstromen is een innovatief waterschap. In 2025 is het gelukt om innovaties het projectniveau te laten overstijgen en deze te richten op onze belangrijke opgaven, denk aan de innovaties als de Slimme Vecht, UPPwater, of vislifen. Sturen op wendbaarheid en continue ontwikkeling is een belangrijk thema. Vechtstromen investeert in goede en veilige arbeidsomstandigheden en een positieve sfeer en kent een bijzonder laag ziekteverzuim. Ook in 2025 is Vechtstromen een aantrekkelijke werkgever gebleken. Vacatures konden worden vervuld, en de gemiddelde leeftijd van het personeel is gedaald naar 46 jaar.

Turbulente omgeving

De behaalde resultaten zijn tot stand gekomen door grote inspanningen, ambtelijk en bestuurlijk, in een turbulente, soms moeilijke omgeving en een onrustige wereld. In het algemeen is het gelukt om goede voortgang te houden op ons reguliere werk en in de permanente aanpassing en ontwikkeling die dat vraagt.

Tegelijk zijn er ook zorgen of aandachtspunten. Op verschillende dossiers is sprake van veranderende wet- en regelgeving, denk aan informatieveiligheid, privacy of weerbaarheid.

Door een aantal oorzaken (stikstofproblematiek, energie, vergunningen) kennen projecten of processen een moeizame voortgang. En ondanks voortdurende inspanningen lukt het onvoldoende om de doelstellingen ten aanzien van participatiebanen te realiseren.

Vechtstromen kent een rekeningresultaat dat in absolute zin omvangrijk is. Daar zijn redenen en duidelijke verklaringen voor: onder andere de hoge opgaven, de krappe arbeidsmarkt en onzekerheid rondom vergunningen maken dat het voorspellend vermogen is afgenomen. We verkennen de mogelijkheid om minder conservatief te begroten.

Op een aantal belangrijke politiek-bestuurlijke dossiers zijn in 2025 in het algemeen bestuur stevige discussies gevoerd: denk aan de kostentoedeling, het beleid verondiepen van diepe plassen, of het beleidskader grondwateronttrekkingen en drainage. Kenmerkend, en een verklaring voor de politiek-bestuurlijke dynamiek, is dat het in al deze dossiers gaat om verdeling van schaarste met grote gevolgen voor inwoners en bedrijven. Uiteindelijk is het het bestuur gelukt om, vaak met een grote meerderheid, tot besluitvorming te komen. Ook dat is noaberschap.

Vechtstromen van de toekomst

Uit de jaarstukken 2025 kunnen we concluderen dat de ambtelijke organisatie en het bestuur klaar zijn om de volgende stappen in het proces naar Vechtstromen van de Toekomst te zetten. De uitdaging van het dagelijks en het algemeen bestuur is om de verschillende politieke overwegingen er een plaats in te geven.

Wat we nodig hebben om van dit proces een succes te maken - naast het over eigen schaduwen heen stappen - bepalen we zelf.

III. Waarom wordt dit voorgesteld? Wat wil het AB met het voorstel bereiken?

Met het bestuurlijk voortgangsrapport (BVR) 2025 is na de zomer tussentijds inzicht gegeven in de voortgang van de programmadoelen en de besteding van de middelen in 2025. Dit is gespiegeld aan de Programmabegroting 2025-2029.

In voorliggende jaarverslag wordt teruggekeken op heel 2025: hebben we bereikt wat we wilden bereiken, hebben we gedaan wat we van plan waren en zijn de middelen besteed, zoals voorgenomen? In de jaarrekening is een financiële verantwoording van het jaar opgenomen. Dat betekent dat de verschillende onderdelen van de programmabegroting (programma's en de verplichte paragrafen) herkenbaar terugkeren. Daarnaast is het van belang dat we de wettelijk vereiste accountantsverklaring ontvangen.

Indicator voor beleidsmonitoring

Zie hiervoor het jaarverslag/de jaarrekening

IV. Toelichting op het voorstel/ kader

De jaarstukken 2025, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, is een wettelijk verplicht document. In het jaarverslag geeft het waterschap inzicht in de realisatie van de programmadoelen en de besteding van de middelen in 2025. In het tweede deel, de jaarrekening, wordt inzicht gegeven in de exploitatierekening en de balansgegevens.

Tijdens het jaar zijn de financiële verwachtingen en ramingen bijgesteld in een 1^e en 2^e begrotingswijziging. Vergeleken met de tweede begrotingswijziging (bij het bestuurlijk voortgangsrapport, de BVR) is het resultaat over 2025 € 13,1 miljoen positief. Dit bestaat uit lagere lasten van € 12,5 miljoen en hogere baten van € 0,6 miljoen. De afwijking op de lasten is 6,1% en de baten 0,3%. De ervaringsnorm die door de accountant altijd werd aangegeven bij decentrale overheden is 2-3% ten opzichte van de begroting. Omdat afwijkingen inherent zijn aan het complexe begrotingsproces. In de huidige onzekere omstandigheden ziet de accountant vaker afwijkingen richting 4-5%. De afwijking op de lasten valt – net - buiten deze bandbreedte. De afwijking op de baten valt er ruim onder.

In absolute zin is de afwijking omvangrijk, tegelijkertijd is de begrotingsomvang van het waterschap in de afgelopen jaren ook toegenomen. Desalniettemin is de relatieve afwijkingen ook toegenomen ten opzichte van andere jaren. De opgaven zijn hoog en daarvoor zijn middelen beschikbaar gesteld. Maar door, bijvoorbeeld een krappe arbeidsmarkt, onzekerheden rondom vergunningen, etc. is het steeds lastiger om goede voorspellingen te doen. We zien ook in een aantal reguliere budgetten voordelen. Ook zien we voordelen binnen budgetten waarin we gedurende het jaar, bij begrotingswijzigingen, (structureel) extra middelen voor hebben gevraagd, waarbij in de praktijk blijkt dat het niet altijd lukt om die direct in het lopende jaar weg te zetten. Daarnaast wordt voortdurend, in de reguliere (interne) planning- en controlcyclus in beeld gebracht op welke plekken we voor- en nadelen zien binnen de reguliere budgetten.

Het resultaat over 2025 van € 13,1 miljoen is – op hoofdlijnen – te verklaren door voordelen op onderhoudsbudgetten (groen: € 2,5 miljoen, overige onderhoudsbudgetten circa € 0,9 miljoen) en per saldo voordelen op personele kosten (€ 2,4 miljoen). Daarnaast zien we omvangrijke voordelen binnen informatiebeleid/automatiseringsbudgetten € 1,9 miljoen. Ook de ontwikkeling van de kapitaallasten laat in deze jaarrekening een voordeel zien (€ 0,8 miljoen), evenals de verbonden partijen (voornamelijk GBLT, € 0,6 miljoen). De budgetten voor de themaplannen laten, vooral door een onverwacht ontvangen subsidie een ruim positief resultaat zien (€ 0,6 miljoen). Door minder inzet van chemicaliën is op dit budget zo'n € 0,5 miljoen overgebleven. Tot slot zien we voordelen binnen de diverse energiebudgetten (gas/elektra) van € 0,3

miljoen en vallen de budgetten voor onvoorzien vrij (€ 0,2 miljoen). Daarnaast zijn er nog vele budgetten met minder omvangrijke afwijkingen (zowel voor- als nadelig) van per saldo € 2,4 miljoen.

Voor wat betreft het resultaat wordt voorgesteld om circa € 2,0 miljoen toe te voegen aan diverse bestemmingsreserves. Voor het restant, € 11,1 miljoen, wordt volgens bestaand beleid voorgesteld dit toe te voegen aan de reserves voor de egalisatie van toekomstige belastingtarieven. Daarmee komt de 'te veel betaalde belasting' terug bij de belastingbetalers.

Voor wat betreft het investeringsvolume zien we een fors hogere uitgaven ten opzichte van de inschatting bij de tweede begrotingswijziging. Waarbij in de begrotingswijziging een inschatting van € 64,8 miljoen is gemaakt, is dit in de jaarrekening uitgekomen op € 77,3 miljoen. De hogere bestedingen zijn onder andere te verklaren dat bij een aantal projecten versnellingen hebben plaats gevonden en/of dat door gunstige weersomstandigheden werkzaamheden toch plaats hebben kunnen vinden.

V. Alternatief voorstel

Niet van toepassing

VI. Argumenten

1.1 *Het jaarverslag biedt inzicht in doelbereik en besteding van middelen.*

Het algemeen bestuur wordt door middel van het jaarverslag 2025 inzicht geboden in hoeverre we aan het eind van het begrotingsjaar 2025 op koers liggen met betrekking tot de doelen en de besteding van de middelen in 2025, zoals bepaald in de Programmabegroting 2025-2029.

1.2 *De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen*

In de rechtmatigheidsverantwoording legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de naleving van de regels voor het financiële reilen en zeilen in de organisatie. Het overgrote deel van de onrechtmatigheden die zijn geconstateerd in 2025 zijn al in 2023 en 2024 benoemd en volgen uit eerder aanbestedingen. Inmiddels zijn deze contracten opnieuw, en op de juiste manier, aanbesteed. Door de accountant is de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid gecontroleerd. En de conclusie is dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft.

1.3 *Aandachtspunten en adviezen uit het verslag van bevindingen worden door het DB overgenomen*

De accountant heeft het verslag van bevindingen toegelicht en besproken met het DB en aan de controlecommissie. In het rapport worden diverse aandachtspunten en adviezen benoemd. De bevindingen zijn positief en leiden tot het af kunnen geven van een goedkeurende verklaringen. Op een aantal punten zijn aanvullende werkzaamheden of correcties doorgevoerd. Daarom is blijvende aandacht om de verbeteringen in met name de processen rondom aanbesteden en activeren verder te implementeren en te borgen. Deze adviezen zijn ook in de managementletter door de accountant benoemd, en zijn onderdeel van de procesverbeteringen die in de organisatie worden doorgevoerd.

De reactie van het DB op het verslag van bevindingen is als volgt:

Wij hebben kennisgenomen van de rapporten van bevindingen van de Verbijzonderde Interne Controle en de externe accountant BDO en zijn blij met de constatering dat de administratie van voldoende niveau is en met de constatering dat in gang gezette verbeteringen zichtbaar zijn. De fouten met betrekking tot aanbestedingen in eerder jaren, die de belangrijkste reden zijn voor de geconstateerde onrechtmatigheden, zijn door een nieuwe Europese aanbesteding per 1 januari 2026 opgelost. De adviezen met betrekking tot het voorspellend vermogen, de processen met betrekking tot (jaarlijkse) tijdige activering en blijvende aandacht voor de verbeterde beheersing van inkoopprocessen (voor zowel Europese regels als eigen aanbestedingsbeleid) nemen wij over.

Deze verbeterpunten worden in de P&C-cyclus opgenomen en gevolgd. Wij onderschrijven de constatering van de accountant dat de samenwerking goed is geweest en wij vertrouwen erop dat we ook met de nieuwe accountant een goede samenwerking zullen hebben.

1.4 *Het jaarverslag faciliteert de controlerende en kaderstellende rol van het algemeen bestuur.*

2.1 *De voorstellen voor de bestemming van het rekeningresultaat zijn conform het vastgestelde beleidskader.*

Het voorstel van het dagelijks bestuur is om het rekeningresultaat conform de bestendige lijn te bestemmen. In de beleidsnota (vastgesteld door het dagelijks bestuur) 'Kostentoedeling, dividendbeleid en meerjarige lastendrukontwikkeling' is als beleidskader voor financiële meevallers bepaald dat:

- a. meevallende, reguliere, jaarrekeningresultaten worden bij AB-besluit toegevoegd aan de bestemmingsreserves voor tariefseglisatie (€ 11,1 miljoen);
- b. meevallende, bijzondere, jaarrekeningresultaten afzonderlijk aan het algemeen bestuur ter besluitvorming worden voorgelegd (€ 2,0 miljoen).

3.1 *Verslag van bevindingen van de accountant en standpunt van het dagelijks bestuur worden met de AB controlecommissie besproken op 11 juni 2026.*

VII. Risico's en kanttekeningen

De belangrijkste risico's die worden voorzien in het werk van het waterschap zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen in het jaarverslag. Deze risico's worden opgevangen binnen het weerstandsvermogen, als deze zich voordoen.

VIII. Financiën

De meeste financiële ontwikkelingen zijn reeds in dit AB-voorstel genoemd, of zijn in detail uitgewerkt in de jaarstukken 2025. De indicatoren duurzaam financieel beleid passen binnen de afgesproken normen.

Indicatoren	Norm/ bandbreedte	JR 2024	B 2025	BVR 2025	JR 2025
Netto-investeringsvolume (x € 1 miljoen)		58,1	85,2	64,8	77,3
Netto-schuldquote (incl. sluitende business cases)		305%	310%	291%	291%
Netto-schuldquote (excl. sluitende business cases)	400%	298%	303%	286%	286%
Absolute schuld (incl. business cases) (x € 1 mln)		493,3	548,8	515,7	516,3
Verhouding netto-schulden t.o.v. vaste activa	95%	88,5%	91,5%	89,1%	87,1%
Looptijd nieuwe leningen vs. gem. afschrijvingstermijn	25 jaar	25 jaar	25 jaar	25 jaar	n.v.t
EMU-saldo (x € 1 miljoen)	-29,8	-13,8	-49,0	-24,2	-23,1
% kapitaallasten	28-32 %	26,5%	24,7%	25,1%	26,3%
Weerstandsvermogen	1,0 - 1,4	1,2	1,2	1,3	1,3

IX. Communicatie

Na vaststelling van de jaarstukken door het algemeen bestuur (op 1 juli 2026) wordt het jaarverslag toegestuurd aan de provincies Drenthe en Overijssel. De volledige versie van de jaarstukken 2025 komt op de website van het waterschap te staan. Tevens wordt het als webpublicatie op onze website geplaatst.

X. Juridische zaken

De jaarstukken, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, is een wettelijk verplicht document waarin het waterschap inzicht geeft in de realisatie van de programmadoelen en de besteding van de middelen in 2025.

Het ontwerp van de jaarrekening en het jaarverslag worden minimaal twee weken voor behandeling in het algemeen bestuur ter inzage gelegd en hier wordt openbaar kennis van gegeven in het Waterschapsblad (artikel 103 Waterschapswet).

Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening en het jaarverslag vast (artikel 104 Waterschapswet).

XI. Uitvoering

Het verslag van bevindingen is op 11 juni 2025 door de accountant toegelicht aan de AB-controlecommissie. Naast het procesmatig toetsen of de accountant heeft voldaan aan de verstrekte opdracht voor de accountantscontrole is de commissie in de gelegenheid gesteld om inhoudelijke vragen aan de accountant te stellen.

Voorafgaand aan de vaststelling hebben de jaarstukken ter inzage gelegen. Na vaststelling worden ze aangeboden bij de toezichthouders (provincie Overijssel en Drenthe)

XII. Bijlage(n)

1. Besluit.
2. Jaarstukken 2025
3. Verslag van bevindingen 2025

Besluit

Het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen;

gezien het advies d.d. 17 juni 2026.

gelet op de artikelen 56 en 77 van de Waterschapswet;

BESLUIT

1. De jaarstukken 2025 van waterschap Vechtstromen vast te stellen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording,, waarmee tevens decharge wordt verleend aan het dagelijks bestuur voor het in 2025 gevoerde beheer;
2. Het resultaat van de jaarrekening 2025 voor een bedrag van € 13.102.000 (positief) conform bestaand beleid als volgt te bestemmen:
 - a. € 500.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve Amoveer assets (zuiveringsbeheer)
 - b. € 20.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve innovatie ("Innovatiefonds");
 - c. € 230.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve PBB i.v.m. onderbesteding PBB-budgetten;
 - d. € 78.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling i.v.m. resultaat op de personeelskosten;
 - e. € 627.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve Beleidsintensivering van wegen onderbesteding/extra subsidie Themaplannen;
 - f. € 518.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve Overlopende verplichtingen in verband met onderbesteding van diverse (project)budgetten.
 - g. € 9.368.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve tariefegalisatie watersysteembeheer;
 - h. € 1.761.000 toevoegen aan de bestemmingsreserve tariefegalisatie zuiveringsbeheer.
3. In te stemmen met het advies van de AB-controlecommissie met betrekking tot het verslag van bevindingen 2025 van de accountant en de voorgenomen accountantsverklaring.

Aldus vastgesteld in de vergadering d.d. 1 juli 2026.

Het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen,

dr. S.M.M. Kuks, watergraaf

drs. R.I. Andringa, secretaris